

Lier, Sint-Gummaruskerk interieur

COLLECTIE ONLINE

Archief Lier - Beeldbank

INVENTARISNUMMER

SLI001020090

BESCHRIJVING

Koordoksaal, door Frans Mijnsheeren en Jan Wisschavens, 1536-1538 – steen van Ecaussines (pijlers en doorgang) en steen van Avennes.

Op trapeziumvormig grondplan tussen de 2 oostelijke kruispijlers met schuine zijden vooraan. De voorzijde is ingedeeld in 3 vakken, de door kruispijlers begrensde achterkant eveneens. De overhuivingen rusten vooraan op 4 slanke samengestelde pijlers, achteraan op 2 muurzuilen van de doorgang naar het koor, en 4 kraagstenen. Ze zijn onderling verbonden door korfbogen aan de voorzijde en spitse muraalbogen aan de koorzijde, die rusten op kapitelen en kraagstenen met dubbele korf, versierd met ajourbewerkt distelachtig bladwerk. De uitgetande met hogels en kruisbloemen versierde bogen van de voorzijde hebben in het midden een lobbige, klokvormige bekroning, met aan weerszijden uiterst speels maaswerk van kleine cirkels en bogen om visblazen, drie- en vierpassen, dat alles overwoekerd door hetzelfde distelachtig bladwerk. Aan de schipzijde op de hoogte van kapitelen en kraagstenen 8 soortgelijke uitspringende kraagstenen met beeldnissen en zeer uitgewerkte torenvormige baldakijnen, waarboven, op de hoogte van de borstwering kleinere beeldnissen, afgedekt door driepasbogen. In de borstwering van de tribune worden ondiepe nissen – 3 aan 3 gegroepeerd tussen het verlengde van de pijlers – afgedekt met flamboyante gordijnbogen, overwoekerd door loofwerk, waarin kleine beeldgroepen de passietaferelen voorstellen. In het midden boven de doorgang, een erkervormige uitsprong, eveneens met soortgelijke beeldnissen, en met een 19e eeuwse torenvormige bekroning waarop naar het koor het opschrift: 'J. B. De Roover / Pastor deken'. Een uitspringende geprofileerde en geschulpte deklust waarop steenhouwersmerken. De 5 gewelfvlakken vertonen ingewikkelde ster- en straalgewelven met bakstenen velden en natuurstenen ribben met hangende sluitstenen, met ajourbewerkt bladmotief. In het middenvak de sterk geprofileerde doorgangsboog, geflankeerd door samengestelde muurpijlers, naar het koor. Aan weerszijden hiervan staan barok altaren ter vervanging van de oorspronkelijke, eveneens door Frans Mijnsheeren. In de 2 buitenste schuine vakken 2 relieknissen in 1736 in de muur aangebracht. De toegang tot het koor is nu aan de koorzijde afgesloten door een ijzeren hek, oorspronkelijk door een houten dubbele deur met koperen spijlen. De koorzijde is zeer sober gehouden. De 3 vakken, gescheiden door slanke stijlen in de vorm van steunberen, hebben korfvormige muurbogen met een zeer lage klokvormige bekroning en in de zwikken renaissance tondo's, waarvan het meest noordelijke met heraldisch embleem en wapenspreuk van Karel V, de andere met lege wapenschilden. De borstwering is versierd met ondiepe nissen boven een vooruitstekende waterlijst; per vak zijn er 7 nissen, 3 aan 3 gegroepeerd omheen een middennis met meer uitgewerkt voetstuk. De trap naar de tribune bevindt zich in de tussenmuur zuid; noordelijk oorspronkelijk een berguimte, nu een orgel, langs de koorzijde door een gordijn afgeschermd. Op het doksaal, nu zangertribune, een harmonium en dergelijke. Oorspronkelijk stond hier een derde altaar waarop 3 hoge voetstukken met triomfkruis en beelden van Maria en Johannes.

;Altaar van het Heilig Kruis, 1644 – zwart marmer en witte steen – onder doksaal zuidkant.

Het portiekaltaar, ingebouwd tot aan het gewelf in de gesloten boog van het doksaal, rust op een gezwart gemetst voetstuk. 2 gekoppelde engelhermen onder ionisch kapiteel als omlijsting van een rondboognis met schilderij en een segmentboogvormig doorbroken hoofdstel. De 4 gedrapeerde engelen in witte steen, 2 aan 2 voorgesteld, dragen links de passiezuil, rechts de passiewerktuigen. Het middenstuk met 2 zijvoluten van het hoofdstel is rondbogig afgedekt en gesierd met de zweetdoek van Veronica op uitgesneden cartouche met Christusbeeld in reliëf. 2 zware vruchten- en bloementrossen hangen van de rondbogige afdekking van het middenstuk neer op de rolschelpen links en rechts. De engelhermen, vruchtentrossen en cartouche zijn in witte steen, witgelaagd en gedeeltelijk verguld. De bovenplanken van de dubbele houten kaarsenbank hebben een vergulde snede. Het gemetste altaarblok draagt een natuurstenen altaarblad. Zowel altaarblok als blad zijn aan voor- en zijkanten vergroot met houten planken. Het altaarblok rust zonder trede op de verhoging van het doksaal, die voor het altaar tussen de 2 bundelpijlers van het doksaal uitspringt. Het suppendaneum is zoals gebruikelijk in hout.

;Calvarie, door Peter Franchois (Mechelen 1606-1654) ca 1644/1650 – hout – in het Heilig Kruisaltaar onder het doksaal.

Christus aan het licht schuin geplaatste kruis, met links Maria en Sint-Jan en rechts de geknielde Maria Magdalena voor een onrustige

stormachtige hemel; aan de voet van het kruis een doodskop.

;Altaar van Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Weeën, door Peeter Verbruggen de oude (Antwerpen 1615-1686), 1658 – zwart en wit marmer, zwart en wit geveerd hout – onder doksaal noordzijde.

Het portiekaltaar, ingebouwd in de dichtgemetselde boog van het doksaal, reikt tot aan het gewelf en rust op gezwart houten of met hout bekleed voetstuk. 2 witte voorgeplaatste torszuilen met kompositiekapitelen voor 2 vlakke pilasters met dito kapitelen dragen een doorbroken hoofdgestel met segmentvoluten, bekroond en versierd door overvloedhoorns. Ze omlijsten een rondbogige nis – waarin een schilderij – bekroond door cartouche met geschilderd houten medaillon tussen 2 cherubs en liggende overvloedshoorns. Zwart marmeren kaarsenbank. Het gemetselde altaarblok draagt als tafelblad een gotische zerk zonder trede op de verhoging van het doksaal. Het suppedaneum is in hout.

;Sint-Severus, Antwerpse school, 1658 – houten medaillon in cartouchevorm – In bekroning van het Onze-Lieve-Vrouw van 7 weeënaltaar.

Borstbeeld van de heilige als bisschop met mijter en staf.

;Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Weeën, door L. Nauwelaerts, 1861 – doek – altaarstuk van het gelijknamige altaar onder het doksaal. Voor een landschap met zachte heuvels staat de bedrukt naar boven starende Onze-Lieve-Vrouw met zwaard in de borst.

OBJECTTYPE

foto

TREFWOORD

Sint-Gummaruskerk, Interieur, doksaal, Onze-Lieve-Vrouw-van-zeven-weeënaltaar, Heilig-Kruisaltaar